

V listopadu letošního roku zemřel klasik ekonomického liberalismu a nositel Nobelovy ceny za ekonomii Milton Friedman. K jeho nejvýznamnějším pracem patří: *Teorie spotřební funkce* (1957), *Příčiny a důsledky inflace* (1963) a ekonomické bestsellery *Kapitalismus a svoboda* (1962) a *Svoboda volby* (1980). V článku **Odešel klasik** připomíná jeho autor **Zbyněk Fiala** Friedmanovy názory na problém evropské nezaměstnanosti a projekt eura, které poskytl v rozhovoru v roce 1997, kdy navštívil Českou republiku.

„Připisují velký vliv jevu zvanému hystereze, který spočívá v tom, že určitá změna pokračuje ve svém vlivu ještě dlouho poté, kdy okolnosti, které tuto změnu vyvolaly, zanikly.

V Evropě to například znamená, že budete mít vysokou nezaměstnanost nezávisle na tom, co původně tuto nezaměstnanost vytvořilo. Skutečnost, že lidé jsou po dlouhou dobu bez práce, snižuje jejich kvalifikaci, výkonnost, schopnost vyvinout pracovní úsilí. A dokonce i když se vrátíte k politice, která považuje za prvořadý cíl odstranění nezaměstnanosti, zůstane nezaměstnanost na určité zvýšené úrovni.

Po celé poválečné období měla Evropa hospodářství s mnohem vyšší mírou regulace a vnějších zásahů než Spojené státy. Byly zde mzdové předpisy, omezující pravidla pro najímání a propouštění lidí a další. Přesto v prvních dvaceti nebo třiceti letech po válce Evropa měla nižší míru nezaměstnanosti než Spojené státy, ale po těchto prvních dekádách evropská nezaměstnanost výrazně převýšila nezaměstnanost v USA.

Vysvětlují si to tak, že první dekády po válce patřily obnově dřívější úrovně, ale pak nastala zcela odlišná situace, protože přišly mnohem zásadnější inovace vyžadující mnohem víc přizpůsobivosti. V prvních dekádách proto regulace a kontrola v evropských státech neměla tak škodlivý vliv, protože nebylo potřeba tolik přesunů, pracovní síla nemusela být mobilní atd. V současné době, charakteristické vysokým

tempem technologických inovací, kdy potřebujete víc restrukturalizace, víc změn v uspořádání pracovních sil, začíná být mnohem důležitější než dřív i větší pružnost charakteristická pro Spojené státy.“

„Podle mého názoru politické sjednocení Evropy provádějící přípravu na monetární unii je velice žádoucí a rozumnou věcí. V tuto chvíli se zdá, že Evropa je zdravá a směřuje ke sjednocení měny, ale to podle mne vyvolá velice obtížné problémy. Lidé si říkají, bude to jako když je v New Yorku stejná měna jako v Texasu, ale Spojené státy jsou přece jen něco jiného než Evropa. Ve Spojených státech máme jeden jazyk, jednu centrální banku, naprosto volný pohyb lidí po celé zemi a velké využití přesunů a mobility. A nakonec máme i systém, který působí automaticky v situaci, když jedna část země prožívá špatné období nebo má menší štěstí v dobrých časech, a vykonává redistribuci mezi jednotlivými částmi země.

Evropa je složena ze samostatných zemí s různými jazyky a se samostatnými centrálními bankami, má velice nízkou mobilitu pracovní cíly a chce se zbavit jediného přizpůsobovacího mechanismu, kterým je změna směnné hodnoty národní měny.“

[Ekonom č. 47; 23.–29. 11. 2006]

Letošní cenu nadace Vize 97 obdržel sociolog a filozof polského původu **Zygmunt Bauman**. Proslavil se analýzou změn charakterizujících dnešní postmoderní společnosti a pojednáním o holocaustu jako důsledku racionalistické ideologie moderny. Dnes je jedním z předních myslitelů, kteří se zabývají otázkami života v (post)moderní společnosti a problémy globalizace. Mezi jeho nejznámější díla patří *Tekutá modernost*, *Individualizovaná společnost*, *Úvahy o postmoderní době* a *Myslet sociologicky*.

Z několika rozhovorů, které poskytl Zygmunt Bauman médiím, jsme vybrali článek **Petra Fischera** s ná-

zvem **Gates nás naučil užívat si bez výčitek**.

*Před námi leží Vaše kniha *Tekutá modernost*, v níž analyzujete změny, jimiž prošel svět v posledních desetiletích minulého století. Čtenáře, kteří tu knihu nečetli, by jistě zajímalo, jak jste přišel na pojem „lehký“ či „tekutý kapitalismus“, v němž podle vás dnes žijeme.*

Byl to protiklad ke starému kapitalismu, který byl pevný, nebo chcete-li tvrdý. Daly by se použít i jiné protiklady, třeba softwarový a hardwarový kapitalismus. Aby bylo jasné, co tím myslím, uvedu příklad. V roce 1920 Henry Ford senior zničehonic prohlásil, že svým dělníkům zdvojnásobí platy. Bylo z toho pozdvižení po celé Americe, protože tendence v jiných podnicích byla přesně opačná – všichni tlačili mzdy co nejnižší. A novináři jako vy se tehdy ptali: „Proč to děláte?“ – bylo to neobvyklé, nedávalo to smysl.

A co Ford odpověděl?

Řekl: „Dělám to proto, aby si moji dělníci mohli koupit auta, která vyrábějí.“ Byl to samozřejmě vtip, kolik dělníků by si to auto mohlo koupit, zvláště když vyšší mzdy zvedly náklady a tím i cenu aut. Ale Fordovi šlo o víc. Chtěl si udržet dobrý vztah se zaměstnanci, kteří byli na Fordovi životně závislí. Ovšem pointa je jinde: v tom, že i Ford byl závislý na svých dělnících, bez jejich práce a zručnosti by mohl svůj podnik zavít. Když jeho dělníci byli nespokojeni, nemohl tak jako dnešní kapitalista říct: „O. K., vezmu si notebook a mobil a odjedu třeba do Thajska, tam to půjde líp.“ Dnes je vše pružnější, tekutější.

Růst kapitálu byl dříve těsněji závislý na pevném propojení místa a času...

Ano, především šlo o místo. Ve Fordových časech byli lidé přesvědčeni, že jsou navždy vzájemně propojeni, a to nejen ve vztahu k práci. Když si muž bral nějakou ženu, oba věděli, že budou spolu žít na jednom místě

nejen zítra a pozítí, ale za pět deset let, prostě pořád tady. To samé platilo o podniku. Samozřejmě že když lidé, i ti nejposlednější, vědí, že budou navěky spolu žít na jednom místě, vzniká víc třecích ploch, na nichž se rodí konflikty. Nejen uvnitř rodin, ale také v rámci celého systému pevného kapitalismu. Na druhou stranu ze stejných důvodů, tedy proto, že lidé věděli, že budou spolu žít navěky na jednom místě, vznikl prostor pro uklidnění a přícházely i pozitivní stimuly. Lidé se usadí a začnou spolu hovořit, vyjednávat. Všichni měli společný zájem na udržení práce. A proto si vytvářeli vztahy, které byly stabilní a dlouhodobě udržitelné. Prostě proto, aby se v tom dalo žít.

Ty doby jsou dávno pryč...

Jistě. V naší společnosti tekutého kapitalismu takové vztahy nejsou potřeba, naopak, všechno je pružné, měkké, proměnlivé, přicházejí pořád nové možnosti a nikdo nemá zájem posilovat nějaké vazby. Nic nás k tomu nenutí, místo Forda máme Gatese.

Globální různost je dnes mediálně, jazykově nenápadně stlačována k jednomu základu, který nejvíce odpovídá našim západním zvyklostem.

S tím rozhodně nesouhlasím, globalizace je proces dvou tváří. Máte pravdu, že znaky jedné kultury obíhají v jednu chvíli po celém světě, ale zároveň tu probíhá neustálá diferenciacie. Důležitým faktorem je tu opět prostor.

Je pravda, že prostor ztratil na důležitosti, protože ho dnes nemůžete nijak zajistit. Každé zabezpečení může být dříve nebo později proraženo, každá zeď může být překonána, nikde na světě si nemůžete vybudovat nedobytnou pevnost. Ale na druhé straně, paradoxně, význam místa roste.

Když nás žádná vnější autorita nemůže ochránit, obracíme se ke své rodině, užší nebo širší, a říkáme: „Toto je můj domov.“ Každá místní komunita se v takovém prostředí snaží přitáhnout pozornost a zdůraznit svou výjimečnost, aby získala výhodu na globálním trhu. „To a to můžete vidět a získat jenom tady,“ volají do světa a pořádají festivaly piva, pizzy a já nevím čeho ještě. Proto nevěřím tomu, že směřujeme k nějaké univerzální kultuře.

Kam tedy míříme?

Učíme se schopnosti žít s různostmi, odlišnostmi, rozdíly. A nejenom to. Dokonce si vytváříme potřebu této různosti. Život s rozdílností, v různorodém prostředí, nejlépe zajistí svobodu. Pořád tu bude něco, co jste ještě nezažili, co vás překvapí, po čem můžete zatoužit, protože to pro vás bude nové, něco, co můžete zkusit a udělat jinak.

[Hospodářské noviny – Ekonomika.IHNed.cz; 13.–15. 10. 2006]

Pro týdeník Ekonom poskytl rozhovor profesor financí na univerzitě Paříž-Dauphine a předseda Národní rady pro rozvoj mezinárodní mobility studentů **Elie Cohen**. Autorem článku **Globální soupeření o mozky** je **Karel Ježek**.

Kdo vítězí v soutěži o nejlepší mozky? Jsou to bohaté americké univerzity?

Je to složitější. Nejvíce zahraničních studentů přijímá pět zemí – Spojené státy, Británie, Německo, Francie a Austrálie. V USA nyní studuje na univerzitách 500 000 zahraničních studentů. Pokud to však srovnáme s celkovým počtem 10 milionů vysokoškolských studentů v této zemi, jsou Spojené státy vůči zahraničí mnohem méně otevřeny než Německo či Francie. Ve Francii máme celkem 2,2 milionu vysokoškolských studentů, z toho 250 000 zahraničních. Přes zpoždění ve financování jsme tedy v mezinárodní soutěži ve velice dobré pozici.

Jak mohou evropské země čelit odlivu talentů?

Univerzity a výzkumná pracoviště musejí být atraktivnější. Ve Francii už jsme začali s reformou, která je nesená ideou vytvářet evropský prostor vysokého školství a výzkumu. Prvním prvkem je modernizace obsahu výuky. Druhým jsou materiální a sociální podmínky pro studium. V celé Francii máme 2,2 milionu vysokoškolských studentů a jen 150 000 míst na kolejích. Obdobný stav panuje ve většině členských států Unie. Proto jsme zahájili ambiciózní plán modernizace a rozšíření kolejí. A za třetí, musíme žádat mobilitu také administrativně

zvládnout. Nový francouzský zákon o přistěhovalectví, schválený letos v červenci, zavedl zvláštní vízum pro studenty a výzkumníky.

Nedoufáte, že nejlepší ze zahraničních studentů zůstanou po skončení školy ve Francii?

Otevřeně říkám, že máme trojí cíl. Tím tradičním je posilovat vliv Francie. Doufáme, že ten, kdo u nás vystudoval vysokou školu, si také zachová hezké vzpomínky na Francii a bude k ní mít přátelský postoj. Tato dimenze vyzařování vlivu je tedy stále přítomna. Za druhé je to dimenze ekonomická. Doufáme, že cizinci – absolventi francouzských vysokých škol podpoří ekonomické vztahy mezi svou vlastí a Francií. Třetí dimenzí je pak solidarita. Francie má tradiční vztahy s rozvojovými zeměmi, zvláště v Africe. Podíl černého kontinentu na našich univerzitách zůstal zachován, počet afrických studentů je významný. Z těchto cílů lze tedy snadno vyvodit náš zájem, aby se zahraniční absolventi francouzských univerzit uplatnili ve svých zemích.

Nejsou nové členské státy Evropské unie v soutěži o talenty znevýhodněny?

Evropská unie nabízí nováčkům dvě příležitosti. První je podílet se na společných programech – ve školní výuce i výzkumu – na nejvyšší mezinárodní úrovni. Nové členské státy mohou svým mladým lidem nabídnout přístup k pokročilemu stupni znalostí. Unijní program Erasmus umožňuje sdílet znalosti, nabízí k nim přístup. Česká republika měla před dvěma lety v Erasmusu 3 400 studentů, kteří se pohybovali na evropských univerzitách. Je to báječné otevření s institucionální podporou. Vedle toho má Evropská unie programy integrovaného výzkumu, které jsou založeny na účasti sítě univerzit a výzkumných pracovišť. To je druhá příležitost k rozvoji a účinný nástroj k dohánění starých členských států. Existuje také příležitost ekonomická: hospodářský rozvoj, růst příjmů obyvatelstva a zdrojů, které mohou být investovány do školství a výzkumu. Mechanismus dohánění tedy funguje. Idea budování Evropské unie má podle mého názoru nejkonkrétnější charakter právě v univerzitní oblasti.

Jak jsou francouzské univerzity financovány?

Z osmdesáti až pětaosmdesáti procent z veřejných prostředků. Především jsou to peníze od státu, ale v posledním období stále více také od menších územních celků – regionů a v některých případech měst. Veřejné financování tedy silně dominuje. To nastoluje otázku diverzifikace zdrojů. Představitelé univerzit ji nyní řeší. Zatím ji hledají ve dvou směrech: prvním jsou smlouvy s podniky, zvláště o výzkumu; druhým programy trvalého vzdělávání.

Neobávají se podniky sdílet své know-how s vysokými školami?

Ve Francii mají podniky ze základního výzkumu na univerzitách přínos. Výsledky mají k dispozici zčásti volně, zčásti na základě smluv o spolupráci. V žádném případě nejsou obětí úniku důvěrných výsledků vlastního výzkumu do vysokých škol. Ostatně, rozvoj kontraktů mezi univerzitami a firmami vytváří také kulturu důvěry.

Ve Francii nyní máte 65 zvláštních klastrů konkurenceschopnosti. Jakou roli v nich hrají univerzity?

Máme tři vzájemně se doplňující programy. Program dlouhodobého základního výzkumu by měl přinést v horizontu desetiletí výsledky vytvářející trhy za několik miliard eur. Podpoře tohoto programu se věnuje zvláštní agentura. Pilotní roli obvykle hrají velké firmy, které spolupracují s výzkumnými pracovišti a univerzitami.

Druhou metodou jsou klastry, my jim říkáme póly, které spojují podniky, výzkumné laboratoře univerzit a územní celky, obvykle na úrovni regionu či města. V tomto případě projekt pilotuje univerzita (či univerzity) a akademická složka je tedy silnější.

Třetí formou je aktivita univerzit kolem vysokoškolského výzkumného pólu. Ve Francii máme 88 univerzit, což není tak vysoký počet, ale v řadě oblastí nemají potřebnou velikost. Proto je na pořadu dne posilování spolupráce v tematických sítích.

[Ekonom č. 50; 14.–20. 12. 2006]

Jubilejní, desáté bienále architektury se konalo letos na podzim v Benátkách. Informuje o něm **Tomáš Dimter** v článku **Města nekontrolovaně bují. Má to řešení?**

Kurátorem letošní výstavy byl londýnský architekt a urbanista Richard Burdett, který se zaměřil na město z urbanistické perspektivy. Jako východisko použil nejnovější výzkumy OSN, ze kterých vyplývá, že zatímco před téměř sto lety žilo ve městech pouhých deset procent obyvatelstva, letos je to přesně polovina lidstva. A v roce 2050 by to mělo být dokonce sedmdesát pět procent všech lidí na planetě.

Burdett se právě včas chopil tématu, který bude v následujících desetiletích zaměstnávat nejen architekty, ale především sociology, politiky a filozofy, a položil si otázku po proměně veřejného a soukromého prostoru a po hledání strategií, které umožní strukturovat mnohdy nekontrolovatelné bujení megapolí.

Na bienále je představeno šestnáct megapolí, které se již dnes musejí vypořádat s problémy, jež za několik let mohou postihnout většinu velkých měst na Zemi. Střídají se zde projekce, velkoformátové fotografie městských aglomerací, letecké pohledy na slumy s ilegálními přistěhovalci, mapy porovnávající stav někdejší a současné zástavby, plány rozvoje a grafy osvětlující problematiku architektonické intervence.

V závěru expozice si kurátor klade otázku, zda jsme schopni změnit svět. Jeho odpověď je jednoznačná: Jistě! A cestu k této změně destiluje do pěti ústředních podmínek: je třeba podporovat architekturu inkluze, nikoli segregace, vytvářet funkční dopravní systém, neustávat v městské výstavbě, maximalizovat počet všem přístupných veřejných prostor a zavést „good governance“, čili dobrou městskou správu, nekorupční a neprotekcionářskou. Burdett je očividně optimista a po letech formálně esteticky dokonalých bienále vytyčil cestu, která vede od sebestřednosti k sociální společnosti. A klíčovou roli přitom právem přisoudil architektuře.

[Hospodářské noviny – Kultura.IHNed.cz; 29. 9.–1. 10. 2006]

-tb-

TISKOVÉ ZPRÁVY MINISTERSTVA PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Ministr pro místní rozvoj předal ceny v soutěži Vesnice roku 2006

Ministr pro místní rozvoj Petr Gandalovič v říjnu tohoto roku slavnostně předal ceny vítězům 12. ročníku soutěže Vesnice roku 2006 v obci Liptál ve Zlínském kraji.

Právě Liptál byl totiž zvolen Vesnicí roku 2006. Druhou příčku obsadila obec **Střítež nad Ludinou**, vítěz krajského kola v **Olomouckém kraji**, a bronzová pozice patří **obci Heřmanice**, která byla nominována za **Liberecký kraj**. Kromě čestných stuh pro tři nejlepší vesnice byli také oceněni vítězové jednotlivých krajských kol, a to v kategoriích modrá stuha za společenský život, bílá stuha za činnost mládeže a zelená stuha za péči o zeleň a životní prostředí. Speciální ocenění celostátní komise za nejlepší v místě pečené koláče získala **obec Mikolajice**, která leží v **Moravskoslezském kraji**.

„Lidé ve městě si často neuvědomují, jak náročné je starat se o malou obec. Vesnice roku je tedy ocenění všech, kteří dokáží svou obec rozvíjet ve všech oblastech, které jsou pro život obyvatel důležité,“ uvedl při předávání ocenění vítězům ministr Petr Gandalovič, a doplnil: *„Celostátní vítěz může od Ministerstva pro místní rozvoj čerpat dotaci z Programu obnovy venkova do výše jednoho milionu korun. V pořadí druhá oceněná obec smí požádat až o 900 tisíc korun, třetí obec o 800 tisíc korun a další krajští vítězové o 500 tisíc korun. Ostatní obce, oceněné modrou, zelenou nebo bílou stuhou, mohou požádat maximálně o 400 tisíc korun.“*

Pokud obce obdržely více ocenění, pro přidělení dotace platí pouze ta vyšší. Čerpání výše zmíněných dotací se vždy řídí pravidly Programu obnovy venkova a je podmíněno finanční spoluprácí obce.

Soutěž Vesnice roku 2006 vyhlašuje Ministerstvo pro místní rozvoj společně se Spolkem pro obnovu venkova ČR a Svazem měst a obcí ČR. Cílem

soutěže Vesnice roku v Programu obnovy venkova je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na obnově a rozvoji své obce, ukázat rozmanitost a pestrost života mimo město a prokázat široké veřejnosti význam venkova.

V motivaci obcí prostřednictvím soutěže Vesnice roku bude Ministerstvo pro místní rozvoj pokračovat také v příštím roce. Z uplynulých ročníků vyplývá, že tato soutěž napomáhá propagovat obnovu venkova a současně přináší řadu příkladů z praxe, které inspirují další obce k realizaci vlastních programů obnovy. Proto budou dotace i nadále udělovány podle stejných zásad jako v minulých letech.

Do soutěže Vesnice roku 2006 se přihlásilo celkem 335 obcí, což je nejvíce za posledních 5 let. Jedenácti obcím se dostalo mimořádných ocenění komise, mezi nimi titul Písmák Vesnice roku obcím Podbřezí a Jankov za mimořádné písemné zpracování historie obce.

Starosta vítězné vesnice Liptál Miroslav Vaculík má z vítězství radost: „I když to všechno samozřejmě neděláme kvůli soutěžím, takové ocenění naše obyvatele určitě potěší a dodá nový impuls do další práce. Peníze zřejmě půjdou na více akcí. Je třeba opravit sociální zařízení v přírodním kulturním areálu, začít s projektem na záchranu zámku, rozšířit chodníky do dalších částí obce nebo opravit střechy nad pavilonem stravování základní školy.“

Vítěz celostátního kola soutěže Vesnice roku postoupí do evropské soutěže Evropská cena za rozvoj venkova a obnovu vesnice, kterou pořádá Evropská pracovní společnost pro rozvoj venkova a obnovu vesnice. Členy této společnosti jsou převážně země střední Evropy (německy mluvící země, ČR, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Slovinsko). Evropská cena je udělována vždy jednou za dva roky a v roce 2007 bude vyhlášena již podesáté. Desátého vyhlášení Evropské ceny v létě 2007 se tedy zúčastní obec Liptál jako vítěz Vesnice roku 2006 a obec, která zvítězí v soutěži Vesnice roku 2007.

[Tisková zpráva MMR, 16. 10. 2006. Dostupné na [www: <http://www.mmr.cz/index.php?show=001021536>](http://www.mmr.cz/index.php?show=001021536)].

Zrušení zmocněnců pro kraje je další krok ve zefektivňování státní správy

Na návrh ministra pro místní rozvoj Petra Gandaloviče zrušila vláda ČR funkci zmocněnců vlády pro severozápadní Čechy, Moravskoslezský a Jiho-moravský kraj. Jejich úloha skončila – stávající programy a pravomoci zůstanou nadále v kompetenci Ministerstva pro místní rozvoj ČR, do jehož organizační struktury vládní zmocněnci doposud spadali, a koncepční práci postupně převezmou kraje a následně i Regionální rady soudržnosti.

Uspořené finanční a personální kapacity budou využity při přípravě a realizaci národních i evropských programů.

„Působení zmocněnců sehrálo velmi důležitou úlohu při rozvoji těchto krajů. Svou práci odvedli a já jejich výsledky velmi oceňuji. Nyní jejich úkol končí, krajské úřady a další existující instituce jsou plně připraveny jejich práci převzít. Veškeré programy podpory budou od nyníška také více konzultovány na půdě Hospodářského výboru Poslanecké sněmovny,“ uvedl k činnosti zmocněnců ministr pro místní rozvoj Petr Gandalovič, a dodal: *„Zajistíme zachování kontinuity všech programů určených pro tyto regiony, takže zrušení zmocněnců kraje nijak neohrozí ani neomezí. Z analýzy veškeré související legislativy vyplývá, že na funkcích zmocněnců nejsou závislé žádné procesy nebo činnosti, a že je tedy tento organizační mezistupeň státní správy plně nahraditelný.“*

Např. za činnost meziresortní komise jmenované vládou k řešení revitalizace krajiny narušené těžební činností hnědouhelných těžebních společností ve vymezeném území Ústeckého a Karlovarského kraje odpovídá Ministerstvo průmyslu a obchodu. Za činnost komise pro posuzování a hodnocení nabídek v této oblasti odpovídá Ministerstvo financí. Činnost této meziresortní komise řídí náměstek ministra průmyslu a obchodu a zmocněnec vlády pro severozápadní Čechy zde kromě funkce místopředsedy neměl jiné pravomoci než další členové této komise – zástupci vybraných resortů (mj. Ministerstva pro místní

rozvoj) a dalších centrálních a regionálních subjektů. Informační úlohu zmocněnců ve vztahu k investorům plně kompenzují regionální kanceláře agentury CzechInvest, které mají jednání s investory, ať už s velkými nebo těmi menšími, v popisu práce. Zrušením zmocněnců vlády tedy k žádnému snížení pomoci státu, směřované do těchto regionů, nedojde.

Celkové mzdové náklady včetně pojištění pro zmocněnce a pracovníky jejich kanceláří dosáhly v roce 2005 částky 6,4 mil. korun, pro rok 2006 je předpoklad 5,2 mil. korun. Provozní náklady činily v roce 2005 celkem 2,0 mil. korun, v roce 2006 to bylo zatím 1,5 mil. korun.

[Tisková zpráva MMR, 1. 12. 2006; dostupné na [www: <http://www.mmr.cz/index.php?show=001021554>](http://www.mmr.cz/index.php?show=001021554)].

České regiony své evropské peníze stihnou vyčerpat

Evropské peníze, které byly pro rok 2004 vyčleněny ve Společném regionálním operačním programu (SROP), a tedy musí být využity do konce roku 2006, budou plně vyčerpány.

V listopadu byly připraveny příjemcům dotací platby ve výši 3,7 miliardy korun, což je o 700 milionů více, než byl spodní limit čerpání tohoto programu v roce 2006. Kraje již mají připraveny kvalitní projekty pro další období čerpání v letech 2007–2013.

„Navzdory dřívějším negativním prognózám nám riziko nedočerpání finančních prostředků z tohoto programu již nehrozí,“ říká ministr pro místní rozvoj Petr Gandalovič a dodává: *„Největší podíl z této částky, téměř 3,5 miliardy korun, šel na investiční projekty jako jsou rekonstrukce silnic, výstavba cyklostezek, revitalizace městských center, budování knihoven či nákup výrobních zařízení pro malé podniky.“*

Neinvestiční projekty, zejména na podporu politiky zaměstnanosti a rozvoj lidských zdrojů, byly zatím podpořeny částkou asi 150 milionů korun. Konkrétně se jedná o školení a školící programy, aktivity zaměřené na integraci sociálně vyloučených osob do společnosti, ale také podporu

při zpracování projektů podpory z evropských peněz. Do programu SROP bylo dosud předloženo celkem 5 493 projektů, z toho 479 projektů již bylo proplaceno a 473 projektů bylo ukončeno. Na osm set čtyřicet projektů se právě realizuje.

Operační program SROP zároveň umožnil krajům přípravu na příští programové období 2007–2013, ve kterém budou moci regiony čerpat z fondů EU mnohonásobně vyšší objem prostředků, až 18 miliard korun ročně. Kraje v rámci svých samostatných projektů vytvořily např. poradenská místa, sestavily školicí plány či rozvojové strategie pro jednotlivé mikroregiony. „Tyto aktivity jsou klíčové pro to, aby kraje v příštím období čerpání peněz z fondů EU předložily kvalitní projekty. Ty musí být založeny na ucelených rozvojových plánech daných regionů. Zároveň je třeba mít dostatek kvalifikovaných úředníků, kteří budou tyto projekty administrovat,“ uvedl Petr Gandalovič.

Výstupy těchto projektů si mohly kraje porovnat mezi sebou na konferenci „Partnerství pro strukturální fondy“, která se konala koncem listopadu v Táboře. Kromě představitelů jednotlivých krajů zde promluvili také zástupci operačních programů Polska a Estonska a Jana Macháčová, odbornice na partnerství z organizace OECD LEED Forum on Partnerships and Local Governance.

[Tisková zpráva MMR, 1. 12. 2006; dostupné na www.mmr.cz/index.php?show=001021553].

Ministr Gandalovič a německý ministr Tiefensee jednali o rozvoji měst

Ministr pro místní rozvoj Petr Gandalovič a německý spolkový ministr dopravy, stavebnictví a rozvoje měst Wolfgang Tiefensee společně jednali o problematice udržitelného rozvoje měst ve všech jeho aspektech.

Spolková republika Německo převzme od 1. ledna 2007 na půl roku předsednictví v Radě EU. Výsledky a závěry německého předsednictví budou shrnuty ve dvou strategických dokumentech: **Lipské chartě o trvale udržitelných evropských městech**

a **Územní agendě EU**, které budou přijaty na konferenci v Lipsku pořádané v závěru německého předsednictví.

„Pokud by si Lipská charta o udržitelném rozvoji měst kladla za cíl univerzálnější řešení, neměla by vynechat ani pohled nových členských zemí, které se nacházejí v poněkud jiné situaci. Proto navrhujeme zahrnout i řešení a přístupy charakteristické pro potřeby udržitelného rozvoje měst v nových členských zemích. Velká témata k řešení vidím v oblastech životního prostředí, dopravní situace, či oživení opuštěných průmyslových areálů,“ řekl ministr pro místní rozvoj Petr Gandalovič.

Jak na setkání dále uvedl spolkový ministr Wolfgang Tiefensee: „Sociální a hospodářská diferenciacie ve velkých západních městech, která se projevuje například zvýšenou kriminalitou a celkovým zaostáváním některých městských čtvrtí, v poslední době narůstá. Proto je třeba vypracovat strategii a metody ke zmírnění těchto problémů. Tato pomoc by také měla být nadále provázána příspěvky z evropských fondů.“ Oba ministři v této otázce vycházeli z osobních zkušeností, které získali během svého působení v komunální politice.

Ministři se také shodli na tom, že důraz by měl spočívat na vzájemné kvalitní výměně informací mezi regiony, lepší orientaci v evropských fondech, lepší kooperaci soukromých a veřejných investic v regionech nebo nutném řešení dopravní situace nejen v regionech, ale i ve velkých městech.

Český ministr také požádal německého kolegu o podporu pro umístění sídla evropského navigačního systému Galileo v Česku.

[Tisková zpráva MMR, 5. 12. 2006. Dostupné na www.mmr.cz/index.php?show=001021559].

MMR chce prodloužit termín splnění směrnice EU o čistotě odpadních vod

Vláda ČR projednala dne 6. 12. 2006 společný materiál ministra pro místní rozvoj, ministryně zemědělství a ministra životního prostředí, který aktualizuje plnění směrnice EU o čistotě odpadních vod a seznam

aglomerací, ve kterých dosud standardy této směrnice nejsou zavedeny.

Aby ČR tuto směrnici splnila, musí do roku 2010 investovat do své vodohospodářské infrastruktury (čističek, kanalizací, apod.) více než 46 miliard korun. V opačném případě hrozí, že by české obce a města musely platit sankce za její nedodržení.

„Vleklá jednání s Evropskou komisí o našich vodohospodářských projektech představují nebezpečí posunu potřebných investičních akcí, a tím je ohroženo splnění termínu v roce 2010, ke kterému se ČR zavázala,“ upozorňuje ministr pro místní rozvoj Petr Gandalovič, a dodává: „Česká republika měla tento termín dodržet bez evropských peněz, vyvolalo by to velký tlak na zvyšování cen za vodné a stočné.“

Ministr Gandalovič proto bude prosazovat, aby česká vláda zahájila jednání s Evropskou komisí o prodloužení tohoto termínu nejméně o dva roky.

Evropská komise totiž donedávna blokovala čtyři projekty, na které byly do konce tohoto roku vyčleněny peníze ve Fondu soudržnosti EU. Nelíbily se jí smlouvy uzavřené mezi vlastníky a provozovateli vodohospodářských soustav. Ministerstvu pro místní rozvoj se sice podařilo vyjednat vyčerpání celé částky 1,67 miliardy korun na čtyři projekty (původní Jihlavsko a Olše, nově Čisté Horní Labe a Tábořsko), ale nadále probíhají jednání o standardech těchto smluv. Vyjednané podmínky jsou zásadní pro čerpání peněz na tyto projekty v novém programovém období 2007–2013.

„Uvolnění peněz na tyto vodohospodářské projekty je sice důležité, pro budoucnost ČR, je ale rozhodující souhlas EK s podmínkami čerpání evropských peněz na tyto projekty v příštím období. Momentálně proto připravujeme nové standardy těchto smluv, které budou pro komisi akceptovatelné. Projednávat by je měla v prvních třech měsících příštího roku,“ upřesnil Petr Gandalovič a dodal: *Vzhledem k tomu, že se naše země při modernizaci vodohospodářských soustav bez evropských peněz neobejde, jsou tato jednání naprosto klíčová.*

Česká republika se ke splnění „Směrnice Rady 91/271/EHS o čistění

Kraj ČR	Počet EO* v předmětných aglomeracích	Počet aglomerací k dořešení	Náklady na dořešení aglomerací v mil. Kč
Jihočeský	646 058	28	1 143
Jihomoravský	938 580	69	2 349
Karlovarský	318 822	22	1 085
Královéhradecký	473 216	35	1 136
Liberecký	365 703	23	1 347
Moravskoslezský	1 367 892	68	7 587
Olomoucký	398 501	34	2 148
Pardubický	403 324	30	1 003
Plzeňský	676 114	33	2 392
Praha	1 632 010	16	17 932
Středočeský	929 683	74	4 205
Ústecký	556 907	28	942
Vysočina	267 883	25	1 242
Zlínský	636 427	46	1 812
Celkem	9 611 120	531	46 323

[Zdroj: MZe, zpracováno: 1. 11. 2006]

*EO – ekvivalentní obyvatel – definováno ve směnici Rady 91/271/EHS jako „zatížení vyjádřené jako produkce organického biologicky odbouratelného znečištění, která odpovídá pětidenní biochemické spotřebě kyslíku (BSK5) 60 g O₂/den“

Tab.: Přehled počtu aglomerací a výše investic pro splnění směrnice Rady č. 91/271/EHS dle jednotlivých krajů ČR v období 2006-2010 (ve výpočtu zohledněn inflační vliv do konce roku 2010).

městských odpadních vod“ do konce roku 2010 zavázala v rámci přístupových smluv k Evropské unii podepsaných v roce 2004. Výstavba a rekonstrukce vodohospodářských soustav je nutná, aby předpisy těchto směrnic mohly být naplněny.

[Tisková zpráva MMR, 6. 12. 2006. Dostupné na [www: <http://www.mmr.cz/index.php?show=001021560>](http://www.mmr.cz/index.php?show=001021560)].